

Vabariigi Valitsuse 22. juuni 2006. a määruse nr 140 „Nõuded sideteenuse osutamisele ja sidevõrkude tehnilised nõuded“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse elektroonilise side seaduse (edaspidi *ESS*) 87 lõike 2 alusel.

Määruse muutmise eesmärgiks on viia määrus vastavusse Riigikogu menetluses oleva elektroonilise side seaduse, ehitusseadustiku ja riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõuga (301 SE¹, edaspidi *301 SE*), millega võetakse Eesti õigusesse üle Euroopa elektroonilise side seadustik² (edaspidi *sidedirektiiv*). Sidedirektiivi artiklite 56 ja 104 ülevõtmiseks on vaja muuta ka Vabariigi Valitsuse 22. juuni 2006. a määrust nr 140 „Nõuded sideteenuse osutamisele ja sidevõrkude tehnilised nõuded“.

Lisaks ajakohastatakse määrust, tunnistades kehtetuks vananenud sätted.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Määruse muutmise eelnõu ja seletuskirja koostasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi sideosakonna juhataja asetäitja Mart Laas (tel: 625 6441, e-post: mart.laas@mkm.ee) ja peaspetsialist Liisi Moks (tel: 639 7665, e-post: liisi.moks@mkm.ee). Eelnõule tegi õigusliku ekspertiisi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Ave Henberg (tel: 6256360, e-post: ave.henberg@mkm.ee).

1.3 Märkused

Määruse eelnõu on seotud 301 SE-ga, mis on Riigikogus kolmandal lugemisel.

Määruse eelnõul ei ole seost Vabariigi Valitsuse tööprogrammiga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kaheksast punktist.

Eelnõu punktid 1 ja 8. Eelnõu § 3 lõiget 4 muudetakse ja viiakse kooskõlla sidedirektiivi artikli 104 ja lisaga X. Sätestatakse, et sideettevõtja on kohustatud tegema avalikult kättesaadavaks statistilised andmed sideteenuse kvaliteedinäitajate kohta. Sideteenuse kvaliteedinäitajad sätestatakse määruse lisas teenuste kaupa: üldkasutatava elektroonilise side võrgu juurdepääsu osutamise, isikutevahelise side teenuse osutamise ja internetiühenduse teenuse osutamise kvaliteedinäitajad. Iga teenuse juures on toodud parameeter, mille statistilisi

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/43b3dabf-bbdd-4191-920e-8b58de783b01/Elektroonilise%20side%20seaduse,%20ehitusseadustiku%20ja%20riigilõivuseaduse%20muutmise%20seadus>.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36–214).

andmeid peab sideettevõtja avaldada, selline nõue tuleneb sitedirektiivist. Selle sitedirektiivi sätte eesmärk on tagada sideteenuse tarbijatele ühtlustatud kvaliteediparameetrid erinevate sideettevõtjate lõikes, mida võrrelda ning seeläbi kvaliteetsem sideteenus. Sätte kohaselt peavad sideettevõtjad jälgima oma sideteenuse kvaliteeti ja koguma süstemaatiliselt teavet lisas sätestatud teenuste parameetrite kaupa.

Lisa punktis 1 toodud sidevõrgu juurdepääsu osutamise kvaliteedinäitajate korral lähtutakse määratlusest ja mõõtmismetoodikast, mis on toodud Euroopa Telekommunikatsiooni Standardite Instituudi (*European Telecommunications Standards Institute*, edaspidi *ETSI*) juhendis ETSI EG³ 202 057 „Speech and multimedia Transmission Quality (STQ); User related QoS parameter definitions and measurements; Part 2: Voice telephony, Group 3 fax, modem data services and SMS“⁴.

Lisa punktis 2 toodud isikutevahelise side teenuse osutamise kvaliteedinäitajate korral lähtutakse määratlusest ja mõõtmismetoodikast, mis on toodud ETSI tehnilises spetsifikatsioonis ETSI TS⁵ 102 024 „Telecommunications and Internet Protocol Harmonization Over Networks (TIPHON) Release 4; End-to-end Quality of Service in TIPHON Systems; Part 9: Call performance Classification (Voice)“⁶.

Lisa punktis 3 toodud internetiühenduse osutamise kvaliteedinäitajate korral lähtutakse määratlusest ja mõõtmismetoodikast, mis on toodud Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (*International Telecommunication Union*, *ITU*) telekommunikatsiooni standardimise sektor soovitusel ITU-T Y.2617 „Quality of service guaranteed mechanisms and performance model for public packet telecommunication data networks“⁷.

Euroopa Sideamet on andnud sel teemal välja ka suunise BoR(20)53⁸, mida liikmesriigid saavad kasutada toetava materjalina.

Eelnõu punkt 2. Täiendatakse määruse § 3 uute lõigetega 7 ja 8, millega võetakse üle sitedirektiivi artikli 56 punkt 4. Eelnõu kohaselt ei tohi sideettevõtja piirata sideteenuse osutamisel ühepoolsest lõppkasutaja võimalust saada juurdepääsu kolmanda isiku pakutavale raadiokohtvõrgule (WiFi-võrk). Sisuliselt tähendab see seda, et sideettevõtja ei tohi keelata lõppkasutajal, kellega tal on leping, jagada oma sideteenust (andmesideteenust) ehk näiteks lubada oma kodu WiFi-võrku ka külla tulnud sõbra. Aga selle eest ei või lõppkasutaja võtta sõbralt raha ehk selline jagamine ei saa toimuda ärilisel eesmärgil.

Teiseks ei tohi sideettevõtja piirata ühepoolsest lõppkasutajate võimalust koondada ühte mitme lõppkasutaja WiFi-võrgud ja teha need kolmandatele isikutele avalikult kättesaadavaks. Sisuliselt tähendab see seda, et sideettevõtja ei või keelata lõppkasutajatel, kellega neil on leping, jagada oma sideteenust ehk näiteks ühel tänaval elavad inimesed otsustavad jagada vastastikku oma WiFi-võrke ja tekitada sellega nn väike kogukonnale avatud andmesidevõrk. Sellisel teenuse jagamine peab toimuma mitteärilisel eesmärgil ehk selle eest ei tohi võtta raha. Sitedirektiivi eesmärk on laiendada sellega lõppkasutajate juurdepääsu võimalusi internetile. Samuti aitab selline lahendus vähendada mobiilsidevõrkude koormust, mis mobiilseandmeside suure kasutatavuse tõttu on teatavasti üldiselt linnades väga suur.

³ EG – ETSI Guide.

⁴ https://www.etsi.org/deliver/etsi_eg/202000_202099/20205702/01.03.02_60/eg_20205702v010302p.pdf.

⁵ TS – Technical Specification.

⁶ https://www.etsi.org/deliver/etsi_ts/102000_102099/10202409/04.01.01_60/ts_10202409v040101p.pdf.

⁷ <https://www.itu.int/rec/T-REC-Y.2617>.

⁸ https://berrec.europa.eu/eng/document_register/subject_matter/berrec/regulatory_best_practices/guidelines/9043-berrec-guidelines-detailing-quality-of-service-parameters.

Eelnõu punktid 3, 5 ja 6. Määruse ajakohastamise eesmärgil tunnistatakse kehtetuks § 4 lõiked 2–4, § 6 lõige 2 ning § 7 lõiked 2 ja 3. Nimetatud sätted ei ole enam aktuaalsed ning neid ei ole vaja enam reguleerida.

Eelnõu punkt 4. Määruse § 6 lõikes 1 tehtava tehnilise muudatusega viiakse määrus viide vastavusse 301SE-ga.

Eelnõu punkt 7. Määruse normitehnilist märkust muudetakse ja sõnastatakse uuesti. Tunnistatakse kehtetuks viide Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv) (EÜT L 108, 24.04.2002, lk 51–77), muudetud direktiiviga 2009/136/EÜ (ELT L 337, 18.12.2009, lk 11–36). Lisatakse normitehniline viide sisedirektiivile.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga võetakse Eesti õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga kavandatud muudatused ei oma demograafilist mõju ning mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, samuti mõju elu- ja looduskeskkonnale ning regionaalarengule. Samuti puudub mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Määruse eelnõu omab sotsiaalset mõju, kuna nii sideteenuse kvaliteedinäitajate kui ka WiFi-võrkude jagamise lubamine omab eelkõige positiivset mõju sideteenuse lõppkasutajale, kes saavad kasutada kvaliteetsemat sideteenust ja jagada oma WiFi-võrku. Samas on oluline rõhutada, et selline WiFi-võrkude jagamine on võimalik ka täna, kuna sideettevõtjad seda ei võimalust ei piira. Samas ei ole täna selline WiFi-võrkude jagamise lubamine või keelamine reguleeritud ning ei saa välistada, et ühel hetkel võidakse seda sideettevõtjate poolt ka piirama hakata.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamine ei nõua täiendavaid riigieelarve vahendeid ja ei ole ette näha riigieelarve tulude suurenemist. Samuti ei nõua määruse rakendamine täiendavaid vahendeid isikutelt, kelle tulud ja kulud on väljaspool riigieelarvet.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu Siseministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule (ITL).